

tudomást szerez, a m. kir. erdőhivatal pedig elkésve kapja az értesítést.

A Rbsz. rendelkezései szerint a rendőri büntetőeljárásban sértett magát meghatalmazottal képviseltetheti, aki a meghatalmazás alapján sértett jogait gyakorolja, ha tehát sértett egyben magánvádló, vádat emelhet és a vádat képviseli (35. §). Külön meghatalmazásra nincsen szükség abban az esetben, ha sértett képviselőtében ennek erdőtisztje vesz részt az eljárásban (37. §).

Az állami kezelésben lévő erdőkben elkövetett kihágások eseteire utóbbi rendelkezések nem nyerhetnek alkalmazást, mert a kezelő erdőtiszt nem az erdőtulajdonos alkalmazottja, az 1898. évi XIX. t.-cikk 11. §-ának c) pontja azonban ugyanilyen jogosítványok mellett törvényes képviselőt biztosít a m. kir. erdőhivatalnak, egyben megvonja azonban a határt, ameddig ez a képviselőt kiterjed.

A törvény tehát még a Rbsz. életbeléptetése előtt a m. kir. erdőhivatalra ruházott jogosítványokkal kettős képviselőre adott felhatalmazást, a m. kir. erdőhivatal tehát törvényes hatáskörében önállóan járhat el s ebből következőleg a *vádemelésnél az erdőtulajdonos mulasztását is pótolhatja*, viszont a törvényes kereteken túlmenőleg az erdőtulajdonost csak szabályszerű meghatalmazás mellett képviselheti.

(Folytatjuk.)

Az új tölténygyutacsoló készülékről

Írta: Wächter Gyula erdőmérnök.

A társadalmi élet minden rétegében sok szó esik manapság a nehéz gazdasági viszonyokról és takarékoságról. Egyrészt mindenütt a fizetés-csökkentés, leépítés; másrészt pedig az igények szükségszerű redukálása folytán nagyon sok ember mond le egyik, vagy másik kedvenc szórakozásáról csak azért, hogy a mindennapi kenyeret biztosítsa övéi, vagy maga részére. Sajnos, ezen oknál fogva a vadászat terén is érezhető a hatás, mert a magas lőszerárak miatt a vadászatról különösen a művelt tisztviselőosztály nagy része lemondott, sőt a vérbeli nimródok közül is sokan bizony nagy mértékben mérsékelni voltak kénytelenek eme kedvenc szenvedélyüket.

Miután minden korszak meghozza a maga találmányát és újítását, hogy a meglevő bajokat orvosolja, vagy legalább is enyhítse, így örömmel köszöntjük egy magyar nimródoknak is új találmányát, a nevééről elnevezett „Stibinger-féle tölténygyutacsoló készülék“-et.

Az új tölténygyutacsoló készülékkel igen könnyen lehet kilőtt töltényhüvelyek elsütött gyutacsát kivenni és helyébe új gyutacsot szorítani. A találmány szerinti készülék az eddigi ily

készülékek, — melyek három, sőt több alkatrészből állottak, egyik-másik faja nem egészen veszélytelen lévén, nehézkes és kényelmetlen kezelésével szemben, — egyszerű és teljesen biztos szerkezetével tűnik ki. Igen könnyen működtethető és főképpen olcsó, minek következtében azt mindenki beszerezheti.

A ma gyártott töltényhüvelyek anyaga oly jó minőségű, hogy igen jól használhatók az új tölténygyutacsoló készülék segítségével lényegesen olcsóbb új töltények előállítására.

A régi mintájú gyutacsoló készülékeknek igen nagy hátrányaik voltak, nevezetesen a kiszúró tövis, hegyes, kúpos volta, mely a nyomás következtében rendszerint kilyukasztotta a gyutacsot, vagy szétfeszítette a gyutacs belső szélét, ezáltal hozzászorult a töltényhüvely belső falához és csak nagy erőfeszítéssel lehetett azt a gyutacsfészekből kimozdítani. A kilőtt töltényhüvelyek új gyutaccsal való ellátásánál, midőn a töltényhüvelyt ráhelyeztük a közismert, egykarú gyutacsoló készülék amboszára és a nyomókar igénybevételel beszorítottuk az új gyutacsot, vagy egy másik rendszerű készüléknél a kalapács segítségével, beütöttük az új gyutacsot, sokszor egy észrevétlen és akaratlan erősebb nyomás, vagy ütés által a gyutacsban levő vékony, robbanó réteg megtörtött, széthasadt. Ez a gyakori előidézője azután a vadászat alkalmával a sokakat bosszantó „csütörtök“-nek. Ezen fogások megtörténte után jön az elhasznált töltényhüvelyek gyűrődött szélének, az úgynevezett „vasalása“. Ez is egy külön művelet, melyhez bizonyosfokú gyakorlat is szükséges, hogy véletlenül ne „vasaljuk“ ki azt kürtalakura. Mindezt összegezve látjuk, mily sok bosszantó és kényelmetlen fogás volt szükséges, hogy a régi töltényhüvelyeket ismét használható állapotba hozzuk.

Az új „Stibinger-féle tölténygyutacsoló készülék“-nél ez mind elmarad, sőt a sok fogás is a minimálisra redukálódik. Mint már előbbi soraimban említettem, szerkezete egyszerű, működésénél biztos, masszív és emellett tetszetős.

Egyszerűsége abban nyilvánul meg, hogy a készülék egy darabból áll és így igen könnyen kezelhető. Mérete sem nagy, mert az egész készülék egy 4 cm átméretű köralapzaton áll és magassága nem éri el a 10 cm-t. A vastagsága pedig a különböző töltény-kaliberek szerint változik.

Biztonságát fokozza, hogy a kiszúró tövise simafelületű, négyszögalakú, miáltal a gyutacsnak az alsó, külső széléhez fekszik fel és egy gyenge nyomás segítségével a gyutacsot fészkeből kinyomja. Ezen nagy előnye miatt a még ki nem lőtt gyutacs is minden veszély nélkül kiszorítható fészkeből. A gyutacs semmiféle deformációt nem szenved a kiszúró tövis síma és aránylag nagy felülete miatt.

Külön említést érdemel az a két kis forgóhenger, melyek közé a töltényhüvely gyűrődött széle szorul akkor, midőn a gyutacsot kinyomjuk fészkeből. Ezen egyetlen fogással a töltényhüvely gyűrődött szélének a „kivasalása“, simítása is megtörténik. Így a töltényhüvely széle ismét teljesen simává válik és a löporfojtás könnyedén behelyezhető.

Tetszetős kiállítása feltűnő, miután teljesen csiszolt sárgarézből készült és ezáltal bárkinek még az íróasztalán is mint papírnyomó szerepelhet.

A készüléket következőképpen használjuk:

A kilőtt töltényhüvelyt a készülék hüvelyére és kupakra húzzuk rá és ekkor a kupakot a rúgó nyomása ellenében lefelé nyomjuk, minek következtében a tövis a kupak felső nyílásán kihatal és a kilőtt gyutacsot a töltényhüvely fenekéből kitolja. Ennek megtörténte után a töltényhüvelyt a készülék hüvelyén esetleg egypárszor ide-oda forgatjuk, miáltal a töltényhüvelynek a használat folytán összegyűrődött széle a kis hengerek és a készülék hüvelypalástja közti részben teljesen kisímul. Most a töltényhüvelyt levesszük, az előbbi kitolt gyutacs helyébe új gyutacsot helyezünk és a töltényhüvelyt fenekével, az alzatnak csészealakúan kivájt részébe illesztjük be, amikor is a töltényhüvely fenekének pereme az alzat belső felülete és a borda közti részbe jut. A töltényhüvelynek ezt a beillesztését az alzatnak azon része felől végezzük, amelyre a borda nem terjed ki. A töltényhüvely fenekének az alzatba való beillesztésénél a toldat az alzat nyílásába visszaszorul és ekkor pontosan szemközt fekszik a beillesztett új gyutaccsal és így az új gyutacs a kupak lenyomásával erősen beszorítható fészkebe. Mindez egy pillanat műve. Az egész művelet ütés, tehát a gyutacs felrobbanásának veszélye nélkül történik.

A kilőtt töltényhüvelyek felújítását a fentiek alapján bárki önmaga kényelmesen elvégezheti.

A felsorolt előnyös tulajdonságoknál fogva bátor vagyok az igen tisztelt kollégák és nimród-társak figyelmét felhívni erre az új magyar szabadalomra. Teszem ezt annál is inkább, mert az a helybeli vadász körökben igen közkedvelté vált és azon jó-hiszemmel, hogy e készüléknek a birtokba jutásával ismét sokaknak visszaszerezhető a már teljesen nagy részben lemondott kedvenc sportja, a vadászat.

A készülék ára 5 pengő. Megrendelhető: Szilos Lajos fegyver- és vaskereskedőnél, Tata.

Hozzászólások a vadkárok kérdéséhez

XVI.

Vadászatgazdasági tanulmányok és a vadkárkérdés.

(Folytatás.)

Tárgyalni óhajtom a vadászatnak szerepét az állam életében, valamint a társadalomban, vagyis foglalkoznunk kell a vadászatgazdasággal, a vadászattal mint közgazdasági értékkel, de szükségesnek tartom szem előtt tartani a vadászatot mint sportot, kedvtelést és mint az egészségre oly jó hatású tényezőt is. Ez utóbbit azért említem meg mert a városi lakosságnak egy része Dianának adózik, mert egészségesnek tartja a vadászt a szabad természetben. Mindenesetre azonban sokkal fontosabb kérdés a vadászat, mint közgazdasági tényező, amint azt alábbiakban látni fogjuk. Vegyük elő a statisztikai adatokat Magyarország vadkiviteléről. Először összehasonlítás végett az utolsó háborúelőtti évet közlöm:

Magyarország élő- és löttvadkivitele 1913-ban	3,558.885 K
mezei és házinyúl-bőr kivitele 1913-ban	1,645.920 K
Rókabőr kivitele 1913-ban	663.300 K
Szarvas- és őzbőr kivitele 1913-ban	89.978 K
Görény-, nyest-, stb. bőr kiv. 1913-ban	710.600 K
Agancs kivitele 1913-ban	58.650 K

összesen: 6.727.333 korona